

Sünnümerer premolar (parapremolar) dişler: olgu sunumu

Sünnumerary premolar (parapremolar) teeth: case report

Bülent Çatalbaş, DDS, PhD,^a Arif Çelebi, DDS,^b Erhan Gelgör, DDS, PhD

Kırıkkale Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Ortodonti AD, Kırıkkale.

Received: 17 September 2010

Accepted: 24 December 2010

ÖZET

Sünnümerer dişler normal diş sayısından fazla olan dişler olarak tanımlanmaktadır. Hem süt hem de daimi dentisyonda sünnümerer dişlere rastlanabilir. Etiyolojileri tam olarak bilinmemektedir. Genelde gömülüdürler ve radyografilerde tesadüfen görülürler. Tek taraflı, çift taraflı, tek veya çok sayıda bir çenede veya her iki çenede de bulunabilirler. Bu olgu sunumunda alt çenede dört adet sünnümerer premolar dişlere sahip bir vakada tanı ve tedavi yaklaşımları sunulmaktadır.

Anahtar kelimeler: Sünnümerer diş, sünnümerer premolar, supplemental, panoramik radyografi, parapremolar

ABSTRACT

Supernumerary teeth are described as the teeth formed in excess of the normal dental formula. They have been reported in both the primary and the permanent dentition. Their etiology is still not clearly understood. They usually do not erupt and are seen incidentally on radiographies. Supernumerary teeth may occur singly, multiply, unilaterally or bilaterally and in one or both jaws. In this case report, diagnosis and treatment approaches of a patient with four supernumerary premolar teeth in mandibula are presented.

Key words: Supernumerary tooth, Supernumerary premolar, supplemental, panoramic radiograph, parapremolar

GİRİŞ

Sünnümerer dişler normal diş sayısından fazla olan dişler olarak tanımlanmaktadır.¹ Etiyolojisi tam olarak bilinmemekle beraber bu dişlerin oluşumu hakkında bazı teoriler ileri sürülmüştür. En fazla desteklenen teori, dişlerin çene kemikleri içinde gelişimi esnasında dental laminadaki hiperaktivite sonucu meydana geldiğini öne süren teoridir.² Hem süt hem de daimi dentisyonda sünnümerer dişlere rastlanabilir, tek taraflı, çift taraflı, tek veya çok sayıda bulunabilirler. Erkeklerde daha çok görüldüğü de bildirilmektedir.³ Sünnümerer dişler erkeklerde kadınlara göre 2 kat fazla görülmektedir.⁴

El Nassry 300 hiperdonti vakasının %83'ünün erkeklerde olduğunu bildirmiştir.⁵

En sık maksiller santraller arasında meziodens'ler şeklinde görülmektedir. Meziodensi sırayla, ekstra maksiller molar, mandibular premolar, maksiller lateral kesiciler, mandibular molar ve maksiller premolar dişler izler.⁶

Rajab ve Hamdan⁷ Sünnümerer dişleri morfolojilerine göre sınıflandırılmış ve dört morfolojik tip tanımlamışlardır;

1. Konik,
2. Tüberküllü,
3. Odontoma,
4. Supplemental (Normal diş formu).

Araştırmacılar, sünnümerer dişlerin en yaygın konik şekilli olarak görüldüğünü bildirmişlerdir.⁸

Sünnümerer dişlerin erken tanısı ileride yol açabileceği komplikasyonların engellenmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu olgu sunumunda alt

Arif A. Çelebi
Kırıkkale Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi
Ortodonti A.D.Merkez, Kırıkkale.
e-posta: arcedent@yahoo.com

çenede dört adet sünnümerer dişlere sahip bir vakada tanı ve tedavi yaklaşımları sunulmaktadır.

OLGU SUNUMU

18 yaşındaki erkek hasta alt sol lingual bölgeden sünnümüş diş şikâyetiyle Kırıkkale Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı Kliniği'ne başvurdu. Hastanın herhangi bir sistemik ve ailevi rahatsızlığı bulunmayıp, genel vücut sağlığının normal olduğu ve aile hikâyesinde fazla dişi olan birisinin olmadığı öğrenildi. Ağız içi muayenesinde alt çenede sol tarafta lingualde sünnümerer premolar diş fark edildi, o bölgede kanin ile premolar diş arasında sünnümerer premoların varlığından kaynaklanan bir diastema oluştuğu belirlendi (Resim 1).

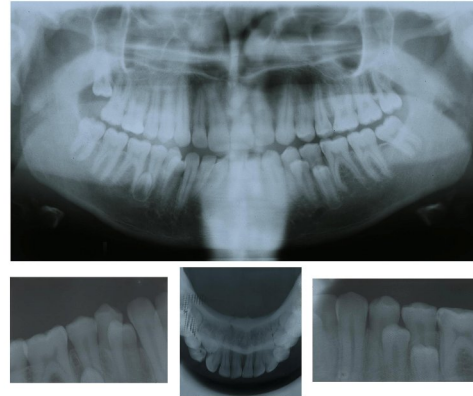
Resim 1: Olgunun tedavi öncesi ağız içi görünümü

Orta hatların yerinde ve kanin ilişkilerinin sınıf I de olduğu görüldü. Alınan panoramik, periapikal ve oklüzal radyografilerde mandibulada sağ tarafta 2 ve sol tarafta 2 adet olmak üzere ve sol tarafta toplam 4 adet sünnümerer premolar diş olduğu tespit edildi (Resim 2).

Rajab ve Hamdan'ın sınıflamasına göre⁽⁷⁾ hastamızda mevcut olan sünnümerer dişlerin suplemental tipte olduğu tespit edildi.

Klinik ve radyografik değerlendirme-ler sonrasında sünnümerer dişlerin çekimine ve herhangi bir ortodontik tedavi uygulanmamasına karar verildi. Dişlerin çekimi sonrasında sağ alt bölgede var olan diastemanın da spontan kapanacağı ve

Sınıf 1 dişsel ilişkilerin korunacağı düşünöldü.

Resim 2: Olgunun tedavi öncesi radyografik görüntüleri

Dişlerin çekiminden altı ay sonra genel kontrol amaçlı hasta yeniden kliniğimize çağrıldı. Klinik muayenesinde Sınıf 1 oklüzyonun korunduğu ve diastemaların spontan kapandığı tespit edildi (Resim 3).

Resim 3: Sünnümerer dişlerin çekimi sonrası 6. ay ağız içi görünümü.

TARTIŞMA

Sünnümerer dişler dental arkta yer darlığına, çapraşıklığa, süt dişi retansiyonuna ve diastemaya sebep olabilmekte, ayrıca daimi dişlerin sürmesini engelleyebilmektedir.^{9,10} Tedavisinde ise sünnümerer dişlerin çekimi ve bazı olgularda ortodontik yaklaşımlar gerekmektedir. Sünnümerer dişlerden hangisinin çekilmesi gerektiğine karar verirken öncelikle dişlerin kök ve krun yapıları incelenerek, dişin sağlığı değerlendirilmelidir. Dişlerin hepsi sağlıklı ise ortodontik tedaviyi kolaylaştıracak, hastaya kısa sürede estetik bir görüntü

sağlayacak olan dişin çekimi düşünülmelidir. Sunulan vakada alt çenede bulunan sünnümerer premolar dişler cerrahi operasyon ile çekilmiştir. Altı ay sonra yapılan takipte sol alt bölgedeki diastemanın kapanarak hastanın daha iyi bir oklüzyona sahip olduğu gözlenmiştir. Sünnümerer dişlerin dental ark üzerinde konumlandırılabilceğini ve aynen normal bir diş gibi fonksiyon görebileceğini ifade eden çalışmalar da bulunmaktadır.¹¹

Sünnümerer dişlerin etiolojisi hala tam olarak açıklanamamıştır. Ancak kalıtımın önemli bir etiolojik faktör olduğu düşünülmektedir.^{8,12,13} Bizim olgumuzda ise ailesel bir bulguya rastlanmamıştır. Bazı gelişimsel bozukluklar da etiolojik faktör olarak düşünülmektedir: Dudak-damak yarıkları, Kleidokranial Dizostoz,¹⁴⁻¹⁶ Gardner Sendromu,¹⁶ Fabry-Anderson Sendromu,¹⁷ Kondroektodermal Displazi,¹⁸ Ehlers-Danlos Sendromu¹⁹ sünnümerer dişlerin görüldüğü sendromlar olarak bildirilmiştir. Hastamızda ise sendrom olduğunu düşündürecek bir bulguya rastlanmamıştır.

Horarlı ve ark. sünnümerer dişlere alt ve üst anterior, maksiller 3. molar ve mandibular premolar bölgelerinde daha sık rastlandığını bildirmişlerdir.²⁰

Sünnümerer dişlerle ilgili en geniş çalışma Stafne²¹ tarafından 1932 yılında 48550 hastanın full-mouth radyografları değerlendirilerek yapılmıştır. Stafne bu araştırmasında 9 maksiller ve 33 mandibular sünnümerer premolar diş içeren toplam 500 adet sünnümerer diş rapor etmiştir. Bu bulgular, sünnümerer premolarların tüm sünnümerer dişler içindeki oranının %9 olduğunu göstermektedir.

Sünnümerer premolar dişlerin, mandibulada, maksillaya göre daha fazla gözleendiği rapor edilmiştir.²²

SONUÇLAR

Sünnümerer dişlerin teşhisinde dikkatli bir klinik ve radyografik inceleme yapılması tedavi planının daha verimli oluşmasını sağlamaktadır. İyi bir tedavi

planıyla olguların tedavisinde sünnümerer diş veya dişlerin çekimini takiben çapraşıklığın ya da diastemanın düzeltilmesi için ortodontik yaklaşımlar her zaman gerekli olmayabilir.

KAYNAKLAR

1. Scheiner MA, Sampson WJ. Supernumerary teeth: a review of the literature and four case reports. Aust Dent J 1997; 42: 160-165.
2. Nasif MW, Ruffalo RC, Zullo T. Impacted supernumerary teeth: a survey of 50 cases. J Am Dent Assoc 1983; 106: 201-204.
3. Mitchell L. Supernumerary teeth. Dent Update 1989; 16: 65 - 69.
4. White S, Pharoah M. Oral Radiology. 5.th ed. St.Louis: Mosby; 2005. s. 330.
5. El Nassry. Charecteristics of Hyperdontia in premaxillary region: A Survey of 300 cases. Dent Res 1996; 75(5): 1279.
6. Solares R, Romero MI. Supernumerary premolars: a literature review. Pediatr. Dent 2004; 26: 450-458.
7. Rajab LD, Hamdan MA. Supernumerary teeth: Review of the literature and a survey of 152 cases. Int J Paediatr Dent 2002; 12: 244 - 254.
8. Gülhan, A. Pedodonti. Istanbul: Doyuran Matbaası; 1987. s. 131-135.
9. Zhu J, Marcushamer M, King DL, Henry RJ. Supernumerary and congenitally absent teeth: a literature review. J. Clin. Pediatr Dent 1996; 20(2): 87-95.
10. Stellzig A, Basdra EK, Komposch G. Mesiodentes: Incidence, morphology, etiology. J Orofac Orthop 1997; 58: 144 - 153.
11. Özer M, Bayram M. Mandibular üçüncü premolar; vaka raporu. Türk Ortodonti Derg 2005; 18; 155-161.
12. Gallas MM, Garcia A. Retention of permanent incisors by mesiodens: A family affair. Br Dent J 2000; 188: 63 - 64.

13. Üçüncü N. Çok sayıda sürememiş dişlerin ortodontik ve cerrahi tedavileri (Bir cleidocranial dysplasia olgusu nedeniyle). *Türk Ortodonti Derg* 2000; 13: 50.
14. Winther JE, Khan MW. Cleidocranial dysostosis, a report of four cases. *Dent Practit Dent Rec* 1972; 22: 215 - 219.
15. Tulunoglu Ö, Ugar D, Üçem TT. Cleidocranial displazi. *GÜ Dishek Fak Derg* 1998; 15: 125.
16. Duncan BR, Dohner VA, Priest JH. The Gardner syndrome: Need for early diagnosis. *J Pediatr* 1968; 72: 497-505.
17. Regattieri LR, Parker JL. Supernumerary teeth associated with Fabry-Anderson's syndrome. *Oral Surg Oral Med Oral Pathol* 1973; 35: 432 - 433.
18. Hattab FN, Yassin OM, Sasa IS. Oral manifestations of Ellis-van Creveld syndrome: Report of two siblings with unusual dental anomalies. *J Clin Pediatr Dent* 1998; 22: 159 - 165.
19. Melamed Y, Barkai G, Frydman M. Multiple supernumerary teeth (MSNT) and Ehlers-Danlos syndrome (EDS): A case report. *J Oral Pathol Med* 1994; 23: 88 - 91.
20. Horarlı A, Yılmaz AB, Akgül HM. Diş hekimliğinde Radyolojide Temel Kavramlar ve Radyodiagnostik. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Ofset Tesisleri, Erzurum, 2001.
21. Stafne EC. Supernumerary teeth. *Dental Cosmos* 1932; 74: 653-659.
22. Yusof WZ. Non-syndrome multiple supernumerary teeth: Literature review. *J Can Dent Assoc* 1990; 56:147-149.